

Aihe	0–6 luokkien ryhmäytymisretki Kalevankankaalla
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • kahden koulun oppilaiden ryhmäyttäminen • yhteistyön harjoittelu ja sen tärkeyden oppiminen • motivoida käyttämään luontoa oppimisympäristönä
Kohderyhmä ja koko	<ul style="list-style-type: none"> • 89 6–12-vuotiasta lasta jaettuna vuosiluokkaryhmiin
Ajankohta, aikamäärä	<ul style="list-style-type: none"> • kevät, tuokion kesto 1,5 h
Tarvikkeet	<p>0–1 luokkien Luontoseikkailurata</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasvovärit • 2-3 kpl vanne + köysi vanteen kiinnitykseen kahden puun väliin • 20 huivia • 30 m köyttä köysirataan • 1 päre/ oppilas • runolaput (runot ohjelmassa) • ohjetekstit • tuoksupussit • merkitsemisnauhaa • lankut (2 kpl) • ensiapulaukku <p>2–6 luokkien Hanhilammen luontopolkukierros (noin 1,5 km)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasvovärit • 1 maastopalapeli • 20 huivia • 3 tasapainoiluliinaa, 6 puunsuojaa • 2 hämähäkinseitti • 2 tasapainoliinaa • 50 pärettä • kalastusrasti-informaatiopiste, • narua + rastipisteiden ohjeistukset (10 kpl) • 1 päre/oppilas • merkitsemisnauhaa • ensiapulaukku
Valmistelut ennen tuokiota	<ul style="list-style-type: none"> • ratojen suunnittelu maastossa ja rastipisteiden kohdentaminen oikeille maastokoh-teille • rastipisteiden merkitseminen ja valmistelu: tasapainoiluliinoiden ja hämähäkinseitin virittäminen, palapelirastin valmistaminen, luontopolkukysymykset maastoon, rastivahtien ohjeistaminen

Ohjelma ja aikataulu	<p>1. Aloitus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tervetulosanat ja päivän oppaiden esittely • Jaetaan oppilaat ikäryhmien mukaan ja annetaan jokaiselle ryhmälle oma väri, jolla he tekevät merkin kasvuihinsa osoittamaan omaa ryhmää. • Jokainen ryhmä kulkee läpi rastiradan, jonka jälkeen kokoonnutaan takaisin kentälle lopputuuletusta varten. • 0–1 luokkalaiset kulkevat luontoseikkailuradan koulun puoleisessa metsämaastossa ja 2–6 luokkalaiset seikkailevat luontopolulla Hanhilammen ympäristössä. Molemmat radat on merkitty rastipisteineen maastoon ja oppaat opastavat ryhmiä maastossa. • Kesto 10 min, paikkana Kalevankankaan urheilukenttä. <p>A. LUONTOSEIKKAILURATA 0–1 LUOKKALAISILLE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasten metsäkierto sisältää pisteitä, joilla on liikunnallista toimintaa ja aisteja aktivoivia harjoitteita yhdistettynä toisiinsa tutustumiseen. • Kierros kierretään myötäpäivään. Radan käytyä jokainen ryhmä palaa takaisin urheilukentälle. • Suunnitelmassa on useampi aktiviteetti, joista voi valita sopivimmat oman radan muodostamiseen. Rastien kesto vaihtelee 5–15 minuuttiin. Radan kokonaiskesto on 1 h 35 min mukaan lukien kaikki rastipisteet. <p>1. Hymy kiertää</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokoonnutaan piiriin, jossa jokainen kertoo vuorotellen nimensä vasemmalla puolella olevalle kaverille samalla hymyillen. Jokainen kertoo oman nimensä, kunnes koko kierros on käyty läpi. • Kesto 10 min, paikkana ryhmän ensimmäinen rastipiste. <p>2. Kävyneitto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjeistetaan lapset keräämään käpyjä, jotka tulee heittää kahden puun välissä olevan vanteen läpi. • Kaikki ryhmän heitot lasketaan yhteen osoittamaan yhteenkuuluvuuden tunnetta. • Kesto 5–10 min, paikkana Urheilukentän lähiympäristö. <p>3. Köysirata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lapset asettuvat jonoon ja jonon ensimmäistä lukuun ottamatta kaikkien silmät peitetään huivilla. Joukon ensimmäinen varoittaa takana tulevaa, joka puolestaan varoittaa hänen takana tulevaa köysiradalla olevista kannoista ja tiellä olevista oksista. • Kesto 10–15 min, paikkana helppokulkuinen maasto. <p>4. Päreteideos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jokaiselle annetaan oma pärepala, jonka päälle he tekevät oman taideteoksen. Materiaalina käytetään ympäristöstä löytyviä luonnonmateriaaleja. • Taideteoksen tekemistä voi ohjeistaa, että taideteoksesta tulisi löytyä 1) jotain vihreää, 2) jotain kovaa 3) jotain terävää, 4) jotain pehmeää ja muodosta niistä oma taideteos esim. oman nimen alkukirjain. • Kesto 10–15 min, paikka rauhallinen maasto. <p>5. Tuoksumailma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puihin on sidottu tuoksupusseja, joissa on eri tuoksuja. Lapsille annetaan ohjeeksi tunnistaa tuoksut.
0–10 min	
0–1 LUOKKIEN LUONTOPOLKU	
0–10 min	
10–20 minuuttia	
20–35min	
35–50 minuuttia	

50 – 60 min	<ul style="list-style-type: none">• Tuoksut: tervasmänty, pihka, koivu, mesiangervo, suopursu ja kataja.• Lisäksi voi olla tunnustelupusseja, joissa erilaisia luonnonmateriaaleja esim. naava, rahkasammal, kävyt ja kaarna.• Kesto 5–10 min, paikkana rauhallinen maasto.
1 h – 1 h 10 min	<p>6. Kevään merkit</p> <ul style="list-style-type: none">• Luetaan runo ja keskustellaan, mitä lintuja lapset ovat nähneet viimeisen parin päivän sisällä ja mitä lintuja he tuntevat.• <i>'Koivun oksaan korkealle teki peippo pesän, Tiri tiri teijaa, tiri tiri teijaa, lauloi koko kesän. Tiri tiri teijaa, tiri tiri teijaa, lauloi koko kesän. Muni munat kirjavaiset, niistä pojat kuori. Siivet somat, untuvaiset, emo armas suori. Siivet somat, untuvaiset, emo armas suori'</i>• Lisäksi mietitään yhdessä, mitä muita kevään merkkejä on näkyvissä.• Kesto 5–10 min, paikkana mieluiten peipon pesän läheisyydessä.
1 h 10 min – 1h 15 min	<p>7. Sadepäivän ilo</p> <ul style="list-style-type: none">• Johdatellaan lapset miettimään sateen hyviä puolia seuraavan runon avulla.• <i>'Sataa, sataa yhtenäin. Jopas sainkin pahan sään. Suuret vesipisarot napsahdellen tippuvat Myrskyn alla pihapuu ylös alas kallistuu. Likaa, lokaa lotkuu maa, pieni puro pulppuaa kiireen vilkkaa riemuisasti hypähdellen järveen asti.'</i>• Kesto 5 min, paikkana kosteikko tai muu vesiaihe.
1 h 15 min – 1h 25 min	<p>8. Metsäkierros</p> <ul style="list-style-type: none">• Lapset ohjeistetaan kulkemaan yhdessä kaverin kanssa merkkauksella merkityn reitin.• Reitin varrella on hyvä olla paikkoja, jossa lapset voivat harjoittaa epätasaisessa maastossa kulkemista. Esim. ojan ylitys lankkuja tai puita pitkin, jyrkän kohdan kiipuminen, maapuiden ylitys tai alitus. Lisäksi radalle voi sijoittaa tasapainonauhoja.• Kesto 10 min, paikkana vaihteleva maasto.
1h 25 min – 1h 35 min	<p>9. Lopetus</p> <ul style="list-style-type: none">• Paluu urheilukentälle, jossa suoritetaan loppuleikki ja lopputuuletukset.• Loppuleikki voi olla esim. kirjainten, geometrysten muotojen tai muiden kuviodien muodostaminen yhdessä koko ryhmän kanssa.• Kiitetään lapsia mukana olosta ja kysytään tunnelmia radasta.• Kesto 10 min, paikkana urheilukenttä.
2–6 LUOKKIEN LUONTOPOLKU	<p>B. LUONTOSEIKKAILURATA 2–6 LUOKKALAISILLE</p> <ul style="list-style-type: none">• Luontoseikkailurata sisältää 4 toiminnallista rastia ja luontopolun, jonka varrella on luontoon liittyviä tunnustustehtäviä ja tutustumisharjoitus.• Jokainen ryhmä käy kaikki pisteet läpi ja lopuksi kokoonnutaan urheilukentälle lopputuuletusta varten.• Jokaista toimintarastia on hyvä varata 15 min ja lisäksi 20 min luontopolkua varten. Radan kokonaiskesto 2 h varatehtävät mukaan lukien. <p>B. 2–6 LUOKKIEN LUONTOPOLKU</p>

0–15 min.	<p>1. Tasapainoliina</p> <ul style="list-style-type: none">• Kahden puun väliin on sidottu slagline (tasapainoliina), jonka oppilaat yrittävät kävellä päästä päähän.• Muut ryhmäläiset auttavat kävelyvuorossa olevaa pysymään liinalla, mutta kävelyä voi yrittää myös ilman tukea.• Kesto 15 min, paikkana tasainen maasto.
15–30 min	<p>2. Hämähäkinseitti</p> <ul style="list-style-type: none">• Kahden puun välissä on valmis 'seitti' tai köydestä tehty hämähäkinverkko.• Lapset saavat käyttää vain kerran yhtä koloa. Ideana on saada lapset löytämään yhdessä mahdollisimman monta eri reittiä ja löytämään keinoja, miten kaikki pääsevät verkon läpi.• Kesto 15 min, paikkana tasainen maasto. <p>Ohjeistus: kävellään keltaisella merkittyä ulkoilureittiä Hanhilammen sillalle ja tehdään rasteilla ilmoitettavat tehtävät:</p>
30–35 min	<p>3. Aakkosjärjestys</p> <ul style="list-style-type: none">• Lapsille annetaan ohjeeksi mennä etunimensä mukaiseen aakkosjärjestykseen.• Kesto 5 min, toteutus rastipisteiden välillä.
35–40 min	<p>4. Kalarasti</p> <ul style="list-style-type: none">• Tunnistetaan näytillä olevat kalat. Näytteinä ovat kalat, joita on saatu saaliiksi tai isot värikuvat Suomen yleisimmistä kalalajeista.• Kerrotaan lapsille eri kalalajeista ja kalastuksesta.• Kesto 5 min, paikkana Hanhijoen ranta.
40–55 min	<p>5. Luontopolun tunnistustehtävät</p> <ul style="list-style-type: none">• Närelenkki. Tukkimiehet käyttivät kuusennäreistä väännettyjä närelenkkejä (susikkoja) uittopuiden sitomiseen. Närelenkkien valmistus sisältää monta työvaihetta (ensiksi näre haudottiin saunan löylyssä pehmeäksi, jotta se pystyttiin vääntämään kierteelle korkkiruuvimaisesti. Lopuksi työnnettiin näreen tyvi kierteen sisälle lukoksi. Lisäksi närelenkit liotettiin ja nuijittiin pehmeäksi). Lisäksi närelenkeille voi keksiä muita käyttötarkoituksia.• Tunnista kangasvuokko.• Tunnista haapa, kuusi, kataja, mänty.• Luontopolku n.15 min, toteutus luontopolun varrella.
55 min – 1 h 10 min	<p>6. Maastopalapeli</p> <ul style="list-style-type: none">• Maastoon on sijoitettu köydellä rajatun alueen sisälle palapelin palat.• Lapset jaetaan kahteen ryhmään. Toinen ryhmä toimii sokkona silmät huiveilla peitettynä toisen ryhmän opastaessa sokkoja löytämään palat.• Jokainen pari voi päättää oman koodikielen suuntien antamiseen. Esim. piip tarkoittaa vasenta ja tööt oikeaa.• Kaikkien palojen löydettyä, kootaan koko ryhmän kanssa palapeli ja ratkaistaan palapelissä oleva viesti. Viestinä sana 'Taitola'.• Kesto 15 min, paikkana tasainen aukea paikka.
1h 10 min – 1h 15 min	<p>7. Pajupilli</p> <ul style="list-style-type: none">• Pisteellä pajupillejä. Tehtävänä on tunnistaa pajupillit ja soittaa niitä.• Kesto 5 min, paikka vapaavalintainen.

1 h 15 min – 1 h 25 min	<p>8. Tuoksumailma</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppilaat kulkevat Hanhilammen joen rantaa pitkin.• Rannan puihin on sidottu tuoksupusseja, joissa on eri tuoksuja. Lapsille annetaan ohjeeksi tunnistaa tuoksut.• Tuoksut: tervasmänty, pihka, koivu, mesiangervo, suopursu ja kataja.• Lisäksi voi olla tunnustelupusseja, joissa erilaisia luonnonmateriaaleja esim. naava, rahkasammal, kävyt ja kaarna.• Kesto 5–10 min, paikkana rauhallinen maasto.
1h 25 min– 1 h 35 min	<p>9. Varatehtävä: ihmiskamera</p> <ul style="list-style-type: none">• Jaetaan lapset pareihin, jossa he ovat peräkkäin.• Etummaisella eli kameralla ovat silmät kiinni ja takimmainen eli kuvaaja ohjaa sokkona olevan haluamaansa kuvauskohteeseen. Kun valokuvaaja on vienyt kameran haluamaansa paikkaan, hän koskettaa kameraa olkapäälle, jolloin kameraa avaa silmänsä nähdäkseen kohteen.• Vaihdetaan osia.• Kesto 10 min, paikkana Pankajoen ranta.
1h 35 min – 1 h 50 min	<p>10. Varatehtävä: päretaideteos</p> <ul style="list-style-type: none">• Jokaiselle annetaan oma pärepala, jonka päälle he tekevät oman taideteoksen. Materiaalina käytetään ympäristöstä löytyviä luonnonmateriaaleja.• Taideteoksen tekemistä voi ohjeistaa, että taideteoksesta tulisi löytyä 1) jotain vihreää, 2) jotain kovaa 3) jotain terävää, 4) jotain pehmeää ja muodosta niistä oma taideteos esim. oman nimen alkukirjain.• Kesto 10–15 min, paikka rauhallinen maasto.
1h 50 min – 2 h	<p>11. Lopetus</p> <ul style="list-style-type: none">• Paluu urheilukentälle, jossa suoritetaan loppuleikki ja lopputuuletukset.• Loppuleikki voi olla esim. kirjainten, geometrysten muotojen tai muiden kuvioiden muodostaminen yhdessä koko ryhmän kanssa.• Kiitetään lapsia mukana olosta ja kysytään tunnelmia radasta.• Kesto 10 min, paikkana urheilukenttä.
Koonti	<ul style="list-style-type: none">• Urheilukentällä yhteinen lopetus, jossa pidetään yhteistuuletus. Lisäksi ryhmien sisällä voidaan keskustella oppilaiden kokemuksista ja tunnelmista.
Huomioitavaa	<ul style="list-style-type: none">• Monta rastipistettä, joiden toteutukseen tarvittava aika voi vaihdella suuresti, näin ollen hyvä varustautua varatehtävillä.• Huomioi erityisesti turvallisuus tasapainoliinalla ja hämähäkinseitillä.
Lisää tietoa	<ul style="list-style-type: none">• Tmi Guide-Tiinan suunnittelema toimintatuokio.